Published and distributed under permit (No. 791), authorized by the Act of October 6, 1917, on file at the Post Office of Jersey City, New Jersey. — By order of the President, A. S. BURLESON, Postmaster General.

СВОБОДА — SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК — UKRAINIAN DAILY

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ | РІК XXIX. ЧИСЛО 197. ДЖЕРЗИ СИТІ, Н. ДЖ., СЕРЕДА, 24-го СЕРПНЯ 1921. | VOL. XXIX. No. 197. JERSEY CITY, N. J., WEDNESDAY, AUGUST 24, 1921. | THREE CENTS

СКЛАДАЙТЕ ПОЗИЧКУ НАЦІОНАЛЬНОЇ ОБОРОНИ ДЛЯ ЗДОБУТТЯ І ЗАКРІПЛЕННЯ НЕЗАЛЕЖНОСТИ ГАЛИЦЬКОЇ ДЕРЖАВИ

ДЕБАТА В СЕНАТІ НАД ПРАВАМИ ПРЕЗИДЕНТА

САМІ РЕПУБЛИКАНЦІ ПРОТИВЛЯТЬСЯ ПРОМОВЛЮВАННЮ ПРЕЗИДЕНТА В КОНГРЕСІ.

ВАШИНГТОН, 22. серпня. — Підчас дебати над справою визначення 48 мілїонів долярів на заплачення недобору при заряді торговельними кораблями прийшло в сенаті до горячої перепалки межи самими таки републиканцями про права президента Злучених Держав.

Ходило о те, чи президент має право заявлятися в конгресі і виголошувати промови, наклонюючи членів конгресу голосувати сюди або туди. Кілька днів тому сю справу піднав був в палаті послів один конгресмен зі стейту Ню Йорк, але републиканські конгресмени висміяли його. Тепер справа представляється поважнійше, бо се члени самої правлячої партії виступають проти такого поступовання президента, яке вони уважають за посягання на права конгресу.

Як головний бесідник проти такого звичаю зі сторони президентів виступав сенатор Ла Фолет з Висканзин. Кромі нього говорив також сенатор Бора, один з визначних членів сенату; він заявив, що противиться виступам президента в сенаті, хоч він самий був проти ухвалення бонуса для жовнірів, як сего жадав в своїй промові президент Гардинг.

В обороні президента виступали сенатори Лодж, Нокс і Келог. Вони покликувалися на звичай других президентів, а передовсім на Вилсона, котрий кілька разів за свого урядовання заявлявся в конгресі, щоби впливати на нього в сім або иншім напрямі. Демократичні сенатори в дискусії властиво участи не брали, позволяючи републиканцям вести межи собою свою війну. Лише опісля один з них заявив свою радість, що підчас дебати републиканські сенатори покликалися на практику демократичного президента.

СУПЕРЕЧНІ ВІСТИ ПРО НАМІРЕНУ ЗБРОЙНУ ДЕМОНСТРАЦІЮ МАЙНЕРІВ.

ЧАРЛСТОН, Вест Верджінія, 23. серпня. — Збройна громада майнерів, котра думає зробити демонстрацію проти воєнного стану в Мінго Кавнті, збираєсь також перемашерувати через Чарлстон, столицю стейту Вест Верджінії, і задемонструвати перед палатою губернатора, що видав проклямацію про заведення воєнного стану.

Таке донесення дістав начальник столичної поліції, котрий заявив, що якби се була правда, то поліція стане на границі міста і не впустить демонтрації до міста.

Тимчасом з Мармет, де мали збиратися демонстранти, приходять ріжні, суперечні собі вісти. Кажуть одні, що демонстрантів уже зібралося коло тисячі, другі що їх є всего 200, а ще инчі признають, що видно лише 200, але яких 600 має бути укритих в лісах. Ріжні місцеві газети, звичайно ворожо настроєні до майнерів, подають вістки про напади збройних майнерів на склепи, автомобілї і навіть приватні доми.

Кіней, президент місцевої юнії майнерів, що належать до Союза Майнерських робітників, знов видав заяву, що він нічого не має спільного з плянованою демонстрацією.

КАНАДІЙСЬКІ ЮНІЇ НЕ БОЯТЬСЯ ПІДЛОЛЬНОЇ РОБОТИ БОЛЬШЕВИКІВ.

ВІНІПЕГ, Манітоба, 22. серпня. — Виконавчий комітет заявив на Робітничім Конгресі Канади, що відбуваєсь тепер в сім місті, що юнії уже не мають чого боятися підпольної роботи московських большевиків, вимиреної проти канадійських юній.

Виконавчий комітет заявляє, що большевики на приказ Третого Інтернаціоналу в Москві, старалися підорвати юнійний рух, оклеветати його, зменчити його заслуги та здібність до праці. Сю роботу вели вони зі середини, зі самих юнійних організацій. Вона була якийсь час поважною небезпекою для юнійного руху, але тепер та небезпека уже минула. Не лише в Канаді, але й по всему світі юнії уже дали собі раду зі сею підземною роботою. Большевицька пропаганда і провокація не ослабила запалу юнійних робітників.

Конвенція ухвалила резолюцію, в котрій признаєсь заслуги Межинародної Федерації Робітничих Юніонів за її працю коло виявлення і здемаскования політики Третого Інтернаціоналу.

ДІТОЧИЙ ПАРАЛІЖ В НЮЙОРСЬКІМ СТЕЙТІ.

ОЛБАНІ, Н. Й., 22. серпня. — Стейтовий департамент здоровля доносить, що йому донесено про яких 100 случаїв діточої пошести, так званого діточого паралїжу. Уряд знає про 10 случаїв недуги у Вестчестер Кавнті, про 33 случаї в Ютиці; решта случаїв розкинена по цілім стейті. В Грін Кавнті було 5 случаїв та 2 смерти.

Стейтовий комішенер здоровля заявив, що правда, нема ще ніякої причини побоюватися пошести, однак він все таки радить родичам уважати на своїх дітий, здержувати їх від великих громад дітий і не дозволяти дітям мучитися чимнебудь дуже.

Стейтові власти здоровля приприняли всякі міри, щоби запобігти поширенню хороби.

ХИТРИЙ ОБМАН.

Як подає одна місцева газета, в Йонкерс, Ню Йорк, хитрі обманці обманули одного місцевого Українця на 800 долярів.

Зроблено се при помочи так званого „хустинкового обману“ (гендкерчіф трик). ван Сопрека, ідучи до роботи стрінув на вулиці якогось незнакомого чоловіка .зі сльозами в очах. Незнакомий виглядав на Еспанця. На запит Сопреки, незнакомий розповів, що він шукає якогось контрактора і обіцяв винагородити Сопреку, як сей поможе йому в пошукуванню. Він обіцяв Сопреці 200 долярів. Сопрека згодився. По дорозі стрінули ще одного незнакомого, котрого перший незнакомий буцімто також просив о поміч. Сей не лише згодився помогти, але навіть запропонував дати на поміч свої власні гроші, щось кількасот долярів. Сопрека, звичайно, щоби зі свого боку дати доказ відданости справі, постановив собі дати гроші для спільної помочи. Виняв з банку 800 долярів. Сі гроші зложено разом з грішми, жертвованими другим незнакомим, завязано в хустину і віддано Сопреці в переховок. Сопрека взяв хустину домів, а принаймні думав, що взяв. Коли занепокоєний неявленнєм незнакомих, розвязав хустину, найшов в ній старі папери.

Сопрека пішов зараз на поліцію, і розказав свою пригоду. Поліція досі нічого не зробила.

В КРАЮ МІЛІОНЕРІВ.

КЛІВЛЕНД, 22 серпня. — 26 літна Анна Солтис, яка замордувала тут свою дитину-немовля, призналася в поліції до вини.

Молода матір знаходилася в крайній нужді; роботи нігде не могла дістати та не мала де приостановитися з дитиною-немовлятем.

Воліла вбити дитину, чим дивитися на її муку і повільну смерть.

Муж нещасливої жінки, що від кількох місяців не працював, виїхав недавно з Клівленду, щоби шукати за роботою.

УКРАЇНСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ В ПРАЗІ.

Радіо з Праги доносить: „Трібуна“ подає, що в Празі відкрито український університет, котрого ректором має бути проф. Колесса. На університет вписалося досі 800 слухачів, а очікуване є також прибуття ще 1000 слухачів, походячих з України, перебуваючих під цю пору в Константинополі.

ДОПОМАГАЮТЬ.

Харківська большевицька „Селянська Правда“ сповіщає 11 липня, що на Волині роспочалися жнива. „Розташовані в губернії військові частини дають селянам усяку поміч“. А збігші з України передають, що військові частини заявляють, що „ви уже поработали, давайте теперь і ми поработаем“ — та й забирають у селян хліб, і добре ще як щось кинуть по своїй „нормі“.

ДР. ЖАТКОВИЧ ПРО СВОЮ ПОЛІТИКУ.

Дня 1-го серпня, перед своїм відїздом до Америки, др. Жаткович мав в Празі публичний виклад про свою діяльність, як представник угорских Русинів і губернатор Підкарпатської Руси, — про причини своєї резигнації зі становиска губернатора.

В викладі, др. Жаткович представив свою працю, змірвуючу до злуки Угорської Руси з Чехословаччиною на основі широкої автономії.

З публичного викладу дра Жатковича виходить, що він глубоко завівся на представниках чеського народа. Вони обіцяли йому братерський союз карпаторуської і чехословацької держав, а не сповнили ні частини своїх обіцянок. В цілім поведенню чеських представників в Америці, в Парижи, зкінці в самій Чехословаччині, як також в їх численних конференціях з дром Жатковичем — не було ні сліду щирости і приязного відношення до прикарпатських Русинів, противно було лише бажання всі користи зі злуки Прикарпатської Руси з Чехословаччиною, вихіснувати лише в одностороннє добро Чехів.

Д-рови Жатковичеви говорили і обіцяли одно, а в душі думали про друге. Чехи йому деклямували про прикарпатську українську державу, про границі, вимірені на основі справедливости, про федерацію Прикарпатської Руси з чехословацькою републикою, а в душі чеські політичні лідери тільки про се думали, щоби з Прикарпатської Руси зробити чеську колонію.

Др. Жаткович вибрався до Америки, щоби перед тутешним загалом угро-руської імїграції виказати правдиву політику чехословацьких державних кругів в відношенню до Прикарпатської Руси і виявити, яку там веде тепер господарку чеський державний уряд.

СТРАШНІ ЦИФРИ ТЕПЕРІШНЬОГО РОСІЙСЬКОГО ЛИХОЛІТТЯ.

ГЕЛЬСІНФОРС, (Фінляндія), 21. серпня. — З Москви доносять на підставі офіціяльної статистики що голодова катастрофа в Росії потягає за собою 15 до 20 тисяч жертв денно.

Всі дороги, які ведуть до Москви є покриті трупами людий які вірили що „матушка Москва“ не дасть їм згинути з голоду, тому цілими масами до неї направлялись.

Холера спричинила вже десятки тисяч жертв.

В околиці Чернигова вибухли селянські бунти; селяни прогнали червоні війска.

Совет народних комісарів видав декрет, яким зборонено голодуючому населенню вибиратися в Москву.

НА ГРАНИЦІ БЕСАРАБІЇ.

„Новое Время“ пише, що здовж границі Бесарабії, головною на лінії Днїстра ведуть Румуни горячкову фортифікаційну працю. Поміж Тираспольом і Дубосарами копають постійно окопи і обпинають їх кільчастим дротом. Границу сторожу скріплено.

ЖАНДАРМСЬКА СВАВОЛЯ.

Дня 15/7. 1921 арештував незвісний з назвиска сержант жандармерії з постерунку Жидятичі господаря зі села Ременова, Феця Калівошку на основі безпідставного підозріння крадежі чи чогось подібного (арештований не знає о що розходилося, бо жандарм не казав). При арештованю бив жандарм його по голові кулаком, по лиці, забрав 2.150 мп. будьтоби як гроші з крадежі, не хотів слухати зовсім докладних пояснень, від кого і коли ці гроші одержав, забрав Калівошку зі собою, повів до сусідного села Вислобоків і там ланцухом прикував його до дерева, а сам пішов до села з кпинами „як бендзеєш злуй уцекаць, то уцекай з ланцухем“, що Калівошка і зробив, бо жандарм не вертав, а він (Калівошка) по годині вичікування мав уже досить. В часі арештовань цей жандарм стало побиває людий. Якогось бідвка, що ходив по службі так побив без ніякої причини, що цей ледво вийшов здоров. Свідки: Федь Калівошка, Текля Калівошка, Антін Плюха, Василь Калівошка з Ременова, Михайло Дегук з Вислобоків і Кіндрат Сушко і Парашка Царук з Ременова.

СОВІТСЬКО-РУМУНСЬКА ЗГОДА.

КИШИНІВ, — (Руспрес). З інформованих кругів повідомляють, що на нараді в Акермані румунська і большевицька делєгації погодилися між собою що до питання про навігацію по Дністровському лимані. Передають, що розглядалось також питання про відкриття двох прикордонних пунктів на Днїстрі для товарообміну. Цими пунктами називають Сороки і Бендери Большевицька делєгація пропонує до вивозу з України худобу (переважно коні) і футра.

ПОЛЬСЬКІ ПЛЯНИ.

„Час“ з 30. липня обговорює обнята теки закордонних справ мін. Скірмунтом і пише, що Поляки мусять сконцентрувати усі свої сили по черзі на одну з висячих справ. „Найперше — пише „Час“, — мусять вони упоратися з Горішним Шлеськом, опісля енергічно зайнятися литовським питанням, аж вкінці перервати гордійський вузол Східної Галичини“.

В СПРАВІ СХІДНОЇ ГАЛИЧИНИ.

З Відня нам доносять, що посол З. УНР для Чехословаччини п. Сінгалевич відбув конференцію з чеським міністром для закордонних справ д-ром Бенешом. Предметом нарад була справа Східної Галичини.

ЖИДІВСЬКА КОНФЕРЕНЦІЯ В БЕРЛІНІ.

В Берліні розпочалася конференція жидівських народних партій. В конференції беруть участь також представники жидівських партій инших країв. З Польщі приїхав Прилуцкі. Рішено створити центральне бюро в Берліні і прийнято резолюцію що до будучої праці жидівської народньої партії.

АНГЛІЯ І НІМЕЧЧИНА СТРЕМЛЯТЬ ДО СПІЛЬНОЇ ЕКСПЛЬОАТАЦІЇ РОСІЇ

ПАРИЖ, 22. серпня. — Тутешна газета „Матен“ доносить з міродайного жерела про англійсько-німецьке порозуміння в справі експльоатації Росії і привернення там господарчого життя. В англійсько-німецьких переговорах бере участь Красін, торговельний представник совєтського правительства.

Услівя, на яких Росія має одержати господарчу поміч від Англії і Німеччини, є слідуючі:

Усунення від державної власти Троцького, Зіновева і Чічеріна, установлення поліційних властий, до яких малиб належати лише неросійські горожани і сукцесивна демобілізація червоної армії.

Повисше згадані члени совєтської влади мали-б бути вивезені до полудневої Америки або до англійських кольоній. Красін мавби утворити перший коаліційний кабінет. Англія зобовязується дати Росії предмети першої потреби, себто средства поживи і зелізничі матеріяли. Німецько-англійські синдикати малиб одержати далекосяглі концесії.

Ціла Росія малаб бути під зглядом торговельним поділена на три сфери заграничних впливів і експльоатації:

Сибір припалаб Японії, північно і середуща Росія — Англії а полуднева Росія — німецьким синдикатам, котрі однак працювалиб при помочі англійських капіталів.

(Хотяй сей цілий плян має в собі богато правдоподібности — однак він в ревеляціях французької преси, може бути лише звичайною політичною інтригою, обчисленою на викликання ріжних непорозумінь між „союзними і заприязненими“ державами. — Зам. Ред.).

ПОВСТАННЯ В ІНДІЇ.

ЛОНДОН, 22. серпня. — Лондонський „Таймс“ доносить про повстання, яке вибухло проти англійської влади в гірських околицях північно-західної части Східної Індії.

Англійці вислали проти повстанців значну військову експедицію з полевою артилєрією.

Збунтовані Гіндуси ставлять англійському війску зажертий опір і вже тепер англійські страти в людях є дуже поважні.

Відділи англійської артилерії, що остріплювали в околиці Макін Машуд гірські вижини на індійсько-афганістанській границі — зістали цілком знищені повстанцями.

Є всякі дані до сего, що індійським повстанцям дає скриту поміч емір (король) Афраністану.

МИР МІЖ НІМЕЧЧИНОЮ І АМЕРИКОЮ.

БЕРЛІН, 22. серпня. — Від довшого вже часу ведуться між представниками американського і німецького правительства переговори в справі складення мирового договору.

Обі сторони остаточно згадилися на зміст мирового документу, який властиво є торговельною конвенцією між Америкою і Німеччиною.

Дійсний мировий договір, який має усталити політичні взаємини між Злученими Державами і Німеччиною буде заключений пізнійше.

УКРАЇНСЬКО-ВІРМЕНСЬКО-ГРУЗИНСЬКА НОТА В СПРАВІ ГОЛОДУ.

БЕРЛІН, 10. серпня (вл. кор. „Свободи“). — З почину українського посла в Берліні д-ра Романа Смаль-Стоцького від його імени та від імени послів Вірменії та Грузії передано німецькому міністрови закордонних справ Ф. Розенови спільну ноту слідуючого змісту:

Ексцеленціє! Зруйнований світовою війною і довгою горожанською боротьбою країни і народи колишньої Росії навіщені тяжким голодом і страшними епідеміями. ПРАВДИВІ причини цього ясні. Без чужої допомоги східні народи, зокрема великоруський нарід, не в силі видержати цеї катастрофи, тому в глибині своєї розпуки він кличе на ратунок закордонні державы.

Ми, повірений у справах Вірменії, повірений у справах Грузії і повірений у справах України, підпираємо зі свого боку найгорячійше цей заклик великого російського народу, стверджуємо з задоволенням співчуття Німеччини й її готовість прийти з допомогою та висловлюємо надію, що німецька ратункова акція забезпечить собі у московського уряду відповідні гарантії, щоб допомога дісталася справді в руки потребуючих.

Епідемії, почасти й голод, діткнули й наші країни: Вірменію, Грузію й Україну, які моглиб помогти собі САМІ, коли-б не були окуповані російськими большевицькими арміями.

Нужда цих країн, які в нормальних умовах дуже богаті на всякі засоби прожитку, є виключно наслідком большевицької окупації.

Через те й ці країни потребують тепер чужої допомоги, яка лише тоді буде мати успіх, коли дістанеться в їх руки безпосередно, що могло-б бути найкраще переведено він[?] силами делєгації Німецького Червоного Хреста до Вірменії, Грузії й на Україну.

Прийміть, Ексцеленціє, заяву нашої глибокої пошани.

Берлін, дня 6. серпня 1921 р.

Повірений у справах Вірменії: др. Грінфільд.

Повірений у справах Грузії: др. Ахметеллі.

Повірений у справах України: др. Р. Смаль-Стоцький.

"SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893.
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays, at 83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.
Edited by Editorial Committee.
Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911, under the Act of March 3, 1879.
Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

SUBSCRIPTION RATES:		ПЕРЕДПЛАТА.	
Three cents the copy.		Поодиноке число три центи.	
One year	$ 7.00	На рік	$ 7.00
Six months	$ 3.75	На пів року	$ 3.75
Three months	$ 2.00	На три місяці	$ 2.00
Foreign and Jersey City Rates.		В Джерзи Сити і заграницею.	
One year	$10.00	На рік	$10.00
Six months	$ 5.00	На пів року	$ 5.00
Three months	$ 2.75	На три місяці	$ 2.75

За кожду зміну адреси платиться 10 центів.
Телефон „Свободи": 498 Montgomery. Тел. У. Н. Союза: 1888 Montgomery.
За оголошення редакція не відповідає.
З Канади належить висилати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order.
Адреса: "SVOBODA", 83 GRAND STREET, JERSEY CITY, N. J.

УКРАЇНСЬКІ ГРОМАДИ!

ОРГАНІЗУЙТЕСЬ ДЛЯ НЕСЕННЯ ПОМОЧІ СТАРОМУ КРАЄВИ!

ВІДСИЛАЙТЕ ЗБІРКИ СЕЙЧАС, І РАТУЙТЕ ГОЛОДНИХ, ХОРИХ, ВДІВ І СИРІТ!

ПОДАВАЙТЕ ДО ВІДОМА ЧЕРЕЗ ГАЗЕТИ, ЩО ВАША ГРОМАДА ЗРОБИЛА ДЛЯ РАТУНКУ РІДНОГО КРАЮ!

ГРОШІ НА БОНДИ

ПОЗИЧКИ НАЦІОНАЛЬНОЇ ОБОРОНИ НАЛЕЖИТЬ СЛАТИ НА АДРЕСУ:

DIPLOMATIC REPRESENTATIVE OF GALICIA (2ND DEP.)
1901 COLUMBIA ROAD, N. W., WASHINGTON, D. C.

ТА ПОДАТИ ІМЯ І АДРЕСУ. БОНДИ ВИСТАВЛЕНІ НА 5, 10, 25, 50 ТА 100 ДОЛЯРІВ

ПЕРЕСЛІДУВАННЯ ПОЛЯКАМИ ГАЛИЦЬКИХ ЖИДІВ

На послідним конгресі східно-галицьких сіоністів, що відбувся дня 3. мая сього року, виступив відомий сіоністичний провідник Ліон Райх з промовою про відношення польського уряду до Жидів Східної Галичини.

Промовець зазначив наперед, що з польської сторони підходжено до Жидів в ріжні способи, пробуючи їх приєднати для себе. Однак рівночасно, як ішли сі офіціяльні і півофіціяльні примилювання і як давано Жидам ріжні обіцянки, трактовано їх не як повноправних горожан, але як позбавлених прав завойованих полонеників.

Ходило, приміром, за справу принимання Жидів до державних урядів. Мимо сього, що в тій справі нема ніякого закона, забороняючого принимати Жидів до державної служби, мимо сього правильно викидають зі служби кождого Жида. Сіоністи і другі жидівські організації робили в тій справі всякі можливі зусилля: ходили до міністрів, скаржилися перед соймом, і т. и. У відповідь на їх домагання і нарікання роблено їм обіцянки, яких ніколи не сповнювано, а коли вони знов нарікали, роблено нові обіцянки. Депутації Жидів відсилано від одного міністра до другого, а коли вони вже обійшли усіх міністрів, відсилано до повної ради міністрів, а як ся відбула свої наради, то знов посилали від одного міністра до другого. Обіцяли нарешті, що спеціяльна міністеріяльна комісія рішить справу приняття Жидів на урядові посади, але наперед розгляне, чи кождий кандидат надаєсь на уряд, чи не був замішаний в державну зраді (то значить, чи не був він по стороні Українців підчас польсько-української війни, а опісля підчас польсько-російської війни). Однак рівночасно міністер зелізниць заповідає, що хочби комісія признала усіх кандидатів льояльними Польщі, то мимо сього міністерство зелізниць не прийме тілько урядників, кілько буде вільних місць.

Другою справою, яка дуже обходить галицьких Жидів, се справа університетської молодіжи. З львівського університету вигнано богато жидівських студентів без ніякої причини, просто тому, що вони Жиди. Жидівські організації відносилися в тій справі до міністра просвіти та культури, пана Ратая. Депутація вказувала міністрови, яку велику шкоду робить собі держава, коли викидає зі школи і позбавляє на будучність хліба яких тисячу студентів, які хочуть бути добрими горожанами краю і бажають служити державі. Пан Ратай обіцяв депутації, що справа певно буде полагоджена прихильно, і то ще до кінця цвітня. Тимчасом вже і май почався, а в справі нічого не зроблено. Бесідник заявляє, що Жиди просили і Жиди благали, але більше сього вони уже не будуть робити.

Так само мається справа з громадськими справами. Жиди, котрі так само тяжко терплять через польські громадські непорядки по містах, як Українці терплять з тої самої причини по селах, відносилися нераз до державних властий, домагаючися привернення нормальних відносин по громадах. Висші власти в більшости случаїв уступили, видаючи відповідні зарядження, але зате низші урядові органи поступають собі самовільно і дуже часто навіть вухом не ведуть на прикази висших урядів.

Отсі факти, виняті з промови одного жидівського бесідника, показують, що Польща держиться на „сходніх кресах" такої самої політики супроти Жидів, як і супроти Українців. Вона зміряє до спольщення всего населення, до спольщення насильного, передовсім через кольонізацію Східної Галичини Мазурами. Всякий не-Поляк для Поляків однаковий ворог. Польсько-українська війна показала, що галицькі Жиди масою стоять не за поневолителями, але за тими, що добувають собі свободи. Галицькі Жиди знають, що як довго буде боротьба національна межи Поляками і Українцями в Східній Галичині, так довго через сю боротьбу буде терпіти Жид. Лише як запанує український народ на своїй поконвічній землі, буде міг Жид відітхнути свобідно. Се було основою жидівських симпатій підчас боротьби галицьких Українців за волю. І се є причиною ненависти галицьких Поляків до галицьких Жидів.

УКРАЇНСЬКА СОЦІЯЛІСТИЧНА МОЛОДІЖ У ГАЛИЧИНІ.

(Від власного кореспондента).

Як я вже згадував у статті про зїзд українського студентства Галичини, на сім зїзді українська соціялістична молодіж відділилася від решти української молодіжи. В сій справі ухвалили вона отсі резолюції:

1) Пірвати всякі звязки з істнуючими доси організаціями українського студентства, вважаючи, що праця в спільних студентських організаціях є неможлива й веде тільки до затемнювання соціялістичного світогляду та марного витрачування енергії на справи, що нічого спільного не мають з соціялістичною молодіжю.

2) Покликати до життя окрему організацію української соціялістичної молодіжи і в сій організації повести енергічну працю в напрямі поглиблення соціялістичного світогляду серед найширших кругів української студентської, гімназийної і робітничої молодіжи.

3) Приступити негайно до видавання органу української соціялістичної молодіжи.

4) Залишити всяку кооперацію в політичних справах з молодіжю буржуазного табору, вважаючи, що основним і невідкличним заложенем соціялістично думаючої молодіжи є праця, оперта на боротьбі кляс.

Молодіж усі суспільні проблеми бере дуже горяче, рішуче і принціпіяльно. **І се добре.** Боч ми більший ідейний огонь молодіжи, тим більше ідейности збереже вона на твердім шляху життя.

І тому не треба дивуватися, що українська соціялістична молодіж, не переперши своїх думок на студентськім зїзді, з такою рішучістю заявляє про зірвання всяких звязків з українською молодіжю „з буржуазного табору".

Що правда, й без такого рішучого зірвання можна мати окрему соціялістичну організацію, поширяти й поглибляти соціялістичний світогляд і видавати соціялістичний орган.

Український нарід стоїть перед задачею визволитися з ворожого ярма і збудувати національну державу. Ся задача вимагає напруження всіх національних сил, отже і спільної діяльности всіх окремих клясових чи партійних груп. Розуміється, не все така спільна діяльність можлива. Коли прим. поміщича кляса заявляє, що вона не хоче ніякої української держави, тільки такої, в якій вона буде панувати, то очевидно годі цілому народови піддатися волі такої меншости. Одначе кляси, ворожо настроєні до народніх мас і їх змагань, є на Україні переважно національно чужі, а між національно свідомими верствами українського народу знайдеться спільна плятформа для будови власної держави.

І хоч українська соціялістична молодіж заявляє, що вона, стоячи на становищи клясової боротьби, рішучо відкидає всяку кооперацію в політичних справах з молодіжю „з буржуазного табору", то коли-б так прийшла та велика хвиля, яка покликала би молодіж знов до оружя за визволення рідного краю, соціялістична і „буржуазна" молодіж певне знов стали би в однім ряді.

Так само і в инших важних справах.

Адже соціялістичний „Вперед" що дня кооперує з „буржуазним" „Українським Вістником" у боротьбі з польським окупаційним режімом. Оба дневники протестують проти польського насильства, містять ті самі поклики тих самих організацій до організації національного життя і т. д.

Словом, розлім між соціялістичною і не-соціялістичною молодіжю не є страшний. Нехай обі групи ведуть ідейну боротьбу духа, нехай шукають шляхів для добра народу.

* * *

За те небезпечна є инша поява в життю української соціялістичної молодіжи.

В Варшаві істнує організація „Звйонзек польскєй млодзєжи соціялістичнєй" („Союз польської соціялістичної молодіжи"). Сей Союз старається очевидно закладати свої організації на всій території, на якій розтягається власть польської держави. Має він свою організацію й у Львові.

Ся організація скликала 11. червня с. р. збори соціялістичної молодіжи всіх народностий краю, отже Українців, Поляків і Жидів.

Між **польською** соціялістичною молодіжю зазначилися на сих зборах **два** напрями.

Один напрям стояв на тім самім становищи, що **польська соціялістична партія,** яка заступає думку компромісу з буржуазією в будуванню польської держави і підпирає змагання польської держави захопити як найбільше чужих, в першій мірі українських земель.

„Союз польської соціялістичної молодіжи" стоїть на **радикальнійшим** становищи ніж польська соціялістична партія і відкидає думку компромісу з буржуазією. Представники сього напряму на зїзді критикували політику польської соціялістичної партії, називали її націоналістичною і заявили, що соціялістичній молодіжи треба організувати на інтернаціональнім ґрунті, без огляду на народність, отже Полякам, Українцям і Жидам треба творити спільну організацію.

До сеї думки спільної організації прихиляєся й українська соціялістична молодіж.

Збори більшістю голосів рішили заложити організацію соціялістичної молодіжи, зложену з Поляків, Українців і Жидів, як відділ варшавського „Союза польської соціялістичної молодіжи".

Се входження української соціялістичної молодіжи до **польської** організації я вважаю небезпечним для української національної думки.

Я знаю, українська соціялістична молодіж відповість на се, що се не є організація польська, тільки **міжнародня,** бо до неї належать Поляки, Українці і Жиди; далі вкаже вона на те, що „Союз польської соціялістичної молодіжи" виступає проти націоналістичної політики польської соціялістичної партії, стоїть на становищи міжнародньої справедливости і т. д.

Та чи се справді так?

„Союз польської соціялістичної молодіжи вже своєю назвою зазначує, що се є **польська організація.** Та діло не в назві. Нехай би він навіть змінив назву і назвався прим. „Союз соціялістичної молодіжи Польщі", то се прави не зміняє.

Головне є те, що Союз хоче організувати молодіж **на території польської держави.** Польська держава є також своїм складом „міжнародна", бо складається з польських, українських, білоруських, литовських, німецьких, чеських земиль, а одначе се не зміняє факту, що своєю державною тенденцією є вона **польська** і змагає до польонізації всіх не-польських земель, на які розлягає свою власть.

Силою самого факту, що „Союз польської соціялістичної молодіжи" працює на польській державній території, він буде укріпляти на сій території **польську** державну думку, особливо тоді, коли йому вдасться втягнути в свою організацію соціялістичну молодіж не-польських народів. Як польська держава збирає під своєю властю всі висше названі народи, так „Союз польської соціялістичної молодіжи" хоче зібрати в своїй організації, соціялістичну молодіж тих народів... в інтересі Польщі.

Може мені заперечуть, покликуючися на те, що Союз стоїть на становищи міжнароднього братерства. Що-ж, фрази про міжнародне братерство до нічого не обовязують, бо їх кождий розуміє, як йому вигідно.

Та нехай українська соціялістична молодіж запитає польську соціялістичну молодіж, чи вона стоїть за тим, щоби українські землі визволилися з під Польщі, чи вона готова се визволення підперти ділом, чи вона готова помогти Українцям скинути польське ярмо. Повставте їм ті питання і домагайтеся ясної відповіди. А почуєте викрути, що в інтересі міжнароднього братерства лежить єдність соціялістичного фронту, що український і польський пролетаріят, поборовши „спільного ворога" — буржуазію — погодяться і т. д.

* * *

Зрештою прислухайтеся голосови історії.

Ніхто инший, як наш великий Франко працював разом з першими польськими соціялістами в Галичині над творенням перших соціялістичних організацій. Творено ті організації також „на міжнародній основі", з Поляків, Українців і Жидів. І говорено, що коли польський, український і жидівський робочий нарід візьме верх над польською шляхтою, то національне поневолене само собою зникне.

Потім той сам Франко помагав польським людовцям організувати їх партію, при чім вони говорили, що польський і український хлоп мають спільного ворога — польську шляхту.

А Микола Ганкевич, Семен Вітик і пок. Теофіль Мелень чи не працювали в тісній спільности з польською соціялістичною партією? І так вони доржили сею спільністю, що аж були розійшлися з своїми українськими товаришами Володимиром Левинським, Львом Ганкевичем і ин., яким було за богато тої спільности з Поляками.

І які результати того всего?

Підчас світової війни польські соціялісти (Дашинський, Морачевський, Васілевський) найголоснійше переконували Австрію й Німеччину, що ніякої української держави не треба, тільки треба як найбільше українських земель, які ті держави відірвуть від Росії прилучити до Польщі.

В перших днях падолиста 1918 польський соціяліст Гавзнер з польськими зелізничниками був авангардою польського повстання у Львові проти української влади.

Польський соціялістичний кабінет Морачевського вислав польські війска на поміч польським повстанцям у Львові.

Коли українські війска мусіли покинути Львів і він опинився під польською окупацією, соціялістичний „Вперед" щодня апелював до соціяліста Пілсудского, начальника польської держави, щоби той спинив польсько-українську війну.

Замість того Пілсудский проти волі антанти зарядив весною 1919 офензиву проти української армії, яка перед тою офензивою мусіла уступити за Збруч.

А польські людовці, яким Франко помагав будувати їх партію, — чи не є вони найголоснійшими речниками кольонізації української Галичини польським хлопом?

Такий голос історії. Вона вчить, що польські соціялісти кличами міжнароднього братерства заманювали Українців до спільної праці тільки на те, **щоби відтягнути їх від їх національних задач,** від боротьби з польським ярмом.

Чи думаєте, що „Союз польської соціялістичної молодіжи" буде инакший? Певне, що ні! Він таксамо схоче будувати Польщу, — хоч і соціялістичну чи комуністичну — на українських землях.

* * *

В кінці ще одно. Зі становища міжнароднього права Галичина не є часть Польщі. Українська соціялістична молодіж, входячи в організаційні звязки з „Союзом польської соціялістичної молодіжи", отже з організацією, яка працює на території польської держави, тим самим дає Польщі аргумент, що мовляв галицькі Українці починають годитися на приналежність Галичини до Польщі, входять в польські організації і т. д.

Доки українська Галичина знаходиться під польською окупацією, між Українцями й Поляками не може бути ніякої спільности. **Між ворогами нема спільности.**

Українська соціялістична молодіж повинна звернути всі змагання на визволення Галичини зпід Польщі.

Гайдельберг, 17. липня 1921.

Д-р Михайло Лозинський.

СХІДНА ГАЛИЧИНА І ГОРІШНИЙ ШЛЕСК

Як відомо, кплять собі наші сусіди з „руских криуд" у Східній Галичині, а тепер читаємо скрізь по польських часописах скарги на польську кривду (тут пишуть вже таки „кривда") на Шлеску. Тож подаємо паралелю деяких дат про відносини на Шлеску і у Східній Галичині.

Дати беремо з польського наyчного твору професорів ягайлонського університету; Кжижановскі-Куманєцкі, Статистика Польскі, Кракув 1915, і польської урядової статистики гал. Виділу краєвого: „Вядомосьці статистичне" проф. д-ра Тад. Пілята й проф. д-ра Иосифа Бузека, том XXI. зошит 2, сторона 12, Львів 1909 р.). — А саме:

Шлеск утратили Поляки ще в **1163** році і від того часу ц. є. від **758** літ є Шлеск під німецькою (зглядно чеською) владою. В 1335 р. польський король Казимир Великий тренчинським трактатом зрікся прав до Шлеска.

Східну Галичину завоював 1340 р. польський король Казимир Великий і вона як „Червона Русь", „Воєвудзтво руске" була під польською владою через 432 роки (1340—1772). Від р. 1919 після заняття Східної Галичини польським війском скасували Поляки навіть всякі давнійші назви, які вказували на се, що це за земля, перехрестили цей край на „Всходня Малопольска".

Німці з Шлеском сього не зробили...

Шлеск в руках Німців перемінився в цвитучу, богату, високо культурну країну, а Східна Галичина, помимо так великих богацтв природи, є країною нужди, анальфабетизму та невгасаючого голодового тифу. Тепер, не зважаючи на великий голод землі автохтонного населення, цей край нагально кольонізується, щоби таким чином сотворити тут польську більшість.

На Шлеску порядок і пошанования права, у Сх. Галичині панує старопольський закон „правем і левем". А що говорять статистичні дані: Реєнція О польська (то є, польська, — східна частина Горішнього Шлеска), виказує (після професора Кржижановского-Куманецкого): Поляків 56.88 прц. (пятьдесять шість), а Німців: 40.04 проц. (сорок).

Польська урядова статистика („Вядомосьці статистичне" ст. 12), виказує у Східній Галичині (враз з Лемківщиною) самих лише греко-католиків... 65.1 процент (шістьдесять пять), а всіх римо-католиків разом з тими, що ані слова не уміють по польськи, а говорять виключно лише по українськи є 21.2 проц. (двайцять оден).

В дійсности після проф. д-ра Степана Томашівського — є у Східній Галичині (враз з Лемківщиною) Українців 74 проц. (сімдесять чотири), а Поляків 12 проц. (дванайцять). — Для порівнання додамо, що (після Кржижановского-Куманецкого) Королівство Польське (Конгресівка) виказує Поляків 71.84 проц. сімдесять один); Велике Князівство Познанське виказує Поляків 61.46 проц. (шістьдесять оден), а Німців 38.42 проц. (трийцять вісім). Тешинський Шлеск виказує Поляків 54.9 про. (пятьдесять чотири).

Як супроти тих всіх цифр виглядає дійсна кривда галицьких Українців, хотьби її писати через „криуда" супроти польських „кривд" на Шлеску... Наші сусіди на це мають тільки один аргумент: „то цо іннего".

Досадний коментар до сього польського аргументу дав недавно проф. унів. др. Фуліньскі у польськім політичнім народово-демократичнім клюбі у Львові, де говорив про це, як то легко і дуже скоро Поляки справлять усіх Українців, які знайшлися на захід від рижської мирової лінії. Свій виклад закінчив п. Фуліньскі ось якою характеристикою своїх земляків. (Цитуємо за „Словом польским" ч. 159 с. р.): „Ми (Поляки) посідаємо нам питому психічну фізіономію. Ми мали свою власну льоґіку, свою власну аргументацію, непонятну, незрозумілу для инших (!!), своє власне переконання фантастів, чи прямо божевільних (варятув) — як нас в Европі називано; ми мали візії для нас так конкретні, як день — через нас єдино виджені, через нікого більше. Це все надало і надає нашій народовій (національній) культурі певну специфічність". Значить, „вибраний народ". Тільки що з цею „вибраністю" ніхто не хоче погодитися.

„Український Вістник"

ВІД АДМІН. „СВОБОДИ".

Деякі особи, котрих імена викликують пп. ініціятори ріжних збірок на народні цілі, обурюються на адмін. „Свободи", що в поміщуваних виказах і нових покликах до жертв, друкується по кілька разів імена покликаних до жертв осіб.

Позаяк таке поведення є свого рода публичним насильством, видавництво „Свободи" є примушене звернути увагу пп. ініціяторам, щоби на будуче не поновляли імена попередно викликаних осіб, але були вдоволені з одноразового поклику, а свої дальші урґенси нехай полагоджують дорогою листів.

ФІЛАДЕЛФІЯ, ПА.

Подаєсь до відома усім Українцям бувшим жовнірам американської армії, **що слідуючий мітинґ відбудеться сего четверга, 25-го серпня 1921 в домі Української Громади, 2309 Fairmount Ave., точно о год. 8-ій вечером.** Проситься усіх, на сей мітинґ конечно прибути, бо є дуже важні справи до полагодження.

ЗА ТИМЧАСОВИЙ УРЯД:

Михайло Дармограй, капітан.

Василь Титанич, адютант.

ДОПИСІ.

КОГОС, Н. Й.

Посвідки і просьби зі старого краю.

Український Ратунковий Комітет в Когос, Н. Й., одержав сими днями отсі три посвідки на переслані до старого краю гроші:

I.

Ліберець, 7. мая 1921.

До Укр. Ратункового Комітету!

Перед самим Воскресенням Христовим я одержав з агенції „Грицей і Спілка" чек на 40 долярів, за які Живностенський Банк в Празі переслав якраз нині 2.905 чеських корон, котрі рівночасно я передав до розділу комітетови, який занимається розділом підмог. Отсею дорогою засилаю щиру подяку Хвальному Комітетови Ратунковому за ласкаву поміч, яку Комітет зволив переслати для нашого Табору через мої руки.

Дійсно всіх нас тішить, що наші браття американські памятають на нас в нашій біді. Ми-ж не страдаємо за якісь злочини, але за святу справу нашої вітчини, для котрої ми все жертвуємо здоровлє і свободу.

Положенне наше є незавидне. Жиємо тут в комірнім в чужім краю, де нам гірко приходить їсти той кусник хліба інтернованих, де нам дають пізнавати на кождім кроці, що ми дурно ім сидимо на карку. А хто нам, кажуть, заплатить за се? За 50 сотиків денно не дуже можна обганяти буденні видатки, як: мило, пранне, папіроси, почта і т. п. А до того тепер нас перенесли в инші сторони, до Йозефова, між Чехів, в малий, лихий та старий табор, обведений довкола дротом. На брамі стоїть сторожа, а вихід до міста доперва о 5. годині. Харч погіршився і то дуже. У Великий Тиждень я їздив там на відправу і приглядався їхньому життю. Зупа фасоляна, а на друге горох з консервою; або зупа горохова, а на друге фасоля з консервовим мясом. На сніданнє чорна кава і на вечеру рівнож. До того додати, що всі ми тут приїхали обдерті большевиками або Поляками, а ходимо в тім, в чім осталисьмо. До того через 9 місяців таборового життя ми обдерлися ще більше, а виглядів на одержанне якого-такого мундуру нема; хиба що хто дістане з дому або з Америки гроші, то собі справить.

Жиємо надією на лучшу долю; що Бог чейже змилосердиться над нашою бідою і положить конець гнобленню Ляхів. Тішить нас то одно, що в Америці є ще наші браття, котрі незбаламучені большевицькою агітацією і нам хоч троха помагають своїми датками, так що кождий стрілець чи старшина, чи жінка чи дитина, дістає якусь пайку з сего і тим обганяє найконечнійші потреби.

Наш уряд у Відни рівнож бідує, і то дуже, з причини шаленої дорожнечі. Вони там жиють на ласкавім хлібі американських братів, а се-ж представники нашого народу. Нас завзиває уряд до витревання, бо ми, яко рештки Галицької Армії, творимо оруже в його руках. Він на нас стало покликується й опирається і ми самі бачимо й розуміємо, що треба нам держатись, бо се корінь Галицької Армії. Не стане нас, то загинуть останки Галицької Армії. Лиш нам держатись, а ніяка сила нас не побореє! Справедливість мусить поконати неправду! Наша справа свята і Бог нам допоможе!

Єще раз дякую всім Високоповажаним Добродіям, котрі причинилися датками для нашого Табора. Най Бог поблагословить щедрих жертводавців і винагородить стократно за їх доброту для страждущих братів. Рівнож і Комітетови дякую за переслані гроші та за успішну працю для ратунку погибаючих героїв старої вітчини.

Комітет, котрому я передав гроші, зі своєї сторони перешле також подяку для Вп. Комітету.

Остаю з належним поважанням всіх вельми достойних жертводавців і Комітету.

о. Мирон Кривуцький,
гол. дух. Табора.

(Печать: Душпастирство Укр. Роб. Табора).

Моя нова адреса: **M. Kryvucky, polni kurat, Voj. Tabor „B", Josefovo, Cechoslavia.**

II.

Земельний Банк Гіпотечний
Спілка Акційна
у Львові, ул. Підвале ч. 7.
Ч. 2914/4338
(3058) Львів, 20. мая 1921.

Високоповажаний Данило Зальопаний, секретар „Укр. Ратункового Комітету", Бакс 28, Когос, Н. Й.

Повідомляємо вічливо, що присланий через Т. Й. Грицея і Ко. в Філядельфії, Па., чек на $60 ми зреалізували, а його рівновартість по струченню наших коштів інкаса і стемплювання виплатили після Вашого припорученя: 1) Україн. Горожанському Комітетови у Львові за дол. 40 — Мп. 32.000; 2) вислали „Лемківському Союзови" в Новім Санчи за дол. 20 — Мп. 16.000.

Готові сповняти дальші припоручення, остаємо з високим поважанням

Земельний Банк Гіпотечний
Спілка акційна у Львові.
(Два підписи).

III.

Ч. 168 Львів, 7. червня 1921.

До Хвального Українського Ратункового Комітету, на руки п. Данила Зальопаного в Когос.

Посилка 60 долярів, прислана п. Грицайом до Земельного Банку, зістала згідно з бажанням Ратункового Комітету розділена як слідує: 20 долярів, то є 16.000 Мп., відіслано до Лемківського Союза; 20 долярів, то є 16.000 Мп., вжиє Український Горожанський Комітет на допомогу голодуючому населенню в Східній Галичині, а 20 долярів, то є 16.000 Мп., передано Окружному Українському Горожанському Комітетови в Тернополі на допомогу потребуючому населенню цего повіта.

За ці всі щедрі дари складає Український Горожанський Комітет як ініціятором збірки так і жертводавцям щиру подяку, з рівночасною просьбою і на далі не забувати про потреби старого краю та про голодуюче і бідуюче тут населення.

В залученню пересилаємо Вам звіти Горожанського Комітету за нотири місяці його сьогорічної діяльности, з яких Ви побачите, в яких напрямках Український Горожанський Комітет несе допомогу потребуючим. Мусимо одначе при цьому замітити, що допомога ця далеко не заспокоює найконечнійших навіть потреб знищеного военним лихоліттям краю.

Звідомлення про Вашу жертву помістимо в українських часописах, а покищо шлемо Вам щирий привіт і остаємо з правдивим поважанням.

ЗА УКР. ГОР. КОМІТЕТ:
Др. Ст. Федак, предс.
В. Целевич, секретар.

ЗА УКР. РАТ. КОМІТЕТ
В КОГОС. Н. Й.:
С. Палка, предс.; **А. Мазурик,** заст. предс.; **І. Столяр,** кас.; **Н. Заблоцький,** заст. кас.; **Д. Зальопаний,** секр.

ЛИСТИ ЗІ СТАРОГО КРАЮ.

Німецьке Яблінне,
Чехо-Словаччина,
2. серпня 1921.

Хвальна Редакціє!

Прошу о поміщенне в Вашій часописі слідуючої подяки:

Запомоговий Комітет при Українській Бригаді в Німецькім Яблінним, в Чехах, одержав від вічевого Комітету парохіяльного віча, котре відбулося 8-го мая с. р. в Пітсбурґу, в Пенсильванії, в Америці, квоту 6.500 чеських корон — меньше 22 корон, котрі собі банк обтягнув за пересилку, отже 6.478 корон. Квота ся призначена для Українських Стрільців по чеських таборах. Запомоговий Комітет складає отсею дорогою жертводавцям щиру подяку за ту посилку, котра зістане розділена після бажання жертводавців. Спис осіб, котрі одержали запомоги, надішлеться Хвальній Редакції з просьбою о поміщенне.

Дякуючи за поміщенне сего, остає з поважанням

ЗАПОМОГОВИЙ КОМІТЕТ:
Котович, голова.

(Сей лист, писаний 20. липня б. р., походить з одного села в Самбірщині. Надіслано нам його з Клівленд, О.).

Дорогий Товаришу!

Лист Твій я отримав і зараз на Твої запити відписую. Школа, як була, так є, але учитель Поляк і вчить діти по українськи і по польськи. Хоч дещо учить по українськи, то все в польськім дусі. Вчить співати „Єще Польска не згінела" і краковячків. Пашпортів і скарг, чи якої просьби не вільно писати по українськи, тільки по польськи. Українцем не вільно називатися, бо як би хто сказав, що є Українець, то зараз скажуть: „Ти большевік". А як би хто став в обороні себе, то сейчас возьмуть його до вязниці і сиди. Се є правда, що я сидів 5 діб у вязници, а за що, то ось послухай:

Я сказав перед жандармом, що я не є Русин, тільки Українець, а він мені сказав, що я большевик і революціонер. А я тоді сказав: „Прошу не називати мене большевиком, бо я є Українець і тої назви ніколи не зречуся!" От бачиш, яка несправедливість діється в нашій Галичині.

З нашої мови ті погані Ляхи сміються, а навіть і глумляться нам. Читальня наша, котра давала народови просвіту, а темноту проганяла, нині служить ляцьким жандармам, бо запровадили до неї постерунок жандармерії. Віча не робимо ніколи, бо не вільно. Навіть на дорозі у вечер шістьом хлопам не вільно стояти, бо се є „зґромадзене до збродні". Українську пісню борони Боже де заспівати, бо то „сон гайдамацке пйосенкі".

Любий Товаришу! Як пригадаю собі ті часи, коли Галичина була 8 місяців в українських руках, то сльози з очий як горох по твари котяться. За українського правительства у читальни відчити відбувались, і майже кождий вечер українські пісні гуділи, мало читальня не розвалилася; а нині не вільно Українцем називатися.

Старайтеся ви в Америці помогти нам визволитися з тої ляхо-татарської неволі.

Ще маємо надію на Петрушевича і його війско, котре страждає в Чехії. Колиб удалося Петрушевичови визволити Галичину з ляцької неволі, то як би він входив зі своєю армією до Галичини, то ми цвіти сипалиб йому під ноги, так як Ісусови Христови в Єрусалимі.

Поляки взялися на штуку, майже кожду річ називати польською. В місті інакше не почуєш, тільки: „польске плутно", „польске бути", „польска монка", „польска вудка" і т. д.

Польща тепер найбогатша країна на цілій кулі земській, бо в жаднім краю нема стільки міліонерів і міліярдерів, як у Польщі. В Польщі найбіднійший хлоп ходить в убранню, що тисячі коштує. Тут тепер в реставраціях обід за сотки польських марок. Їдять так, що і в Америці міліонери такого дорогого обіду не їдять, але треба розуміти чому...

Українцеви дуже тяжко купити землі; хіба таку мож купити, котрої Ляхи не хочуть, то значить: пусту, бо ліпшу продають Ляхам. З Америки декотрі Українці повернули до краю тай хотіли купити землю в добрім місци, а Ляхи сказали їм пристати на польське. І кількох пристали тай купили, а ті, що не хотіли пристати, то їм не продали. Але ми віримо, що ми тим злодіям колись відвдячимось і будуть вони втікати коміть головою аж за ріку Сян. І тоді розпращаємося з тим лютим і ненаситним української крови ворогом раз на все!

Напиши мені, як ви думаєте про Галичину. До краю ще не їдь, бо будеш каятися, так як ті, котрі приїхали.

Гаразд! Твій Товариш .....

(На бажанне інтересованих всі імена задержуємо в тайні, щоб не пошкодити авторови надісланих нам трох листів, писаних в тюрмі. Перший лист має дату 28. червця, другий 7. липня, а третій 28. липня 1921 р. До тих листів є долучений також оріґінальний вирок польського окружного суду у Львові, який автора сих листів засудив на 10 літ тяжкої вязниці. З усіх тих трох листів вибираємо тільки те, що може зацікавити ширший загал).

Дорогий Стрику!

Хотів би я описати Вам свої страждання, але се неможлива річ. А за що-ж я попався в тюрму? За тесаме, що й инші Українці. Коли розпалася австро-угорська монархія, то кождий нарід відбирав собі свою землю, котра була під цісарським режімом. І Українці таксамо боронили свого власного права, а що ми люди малограмотні, то нам се діло не повелося. За се своє право сотки наших людий опинилися тепер за ґратами і страшенно мучаться.

Тут у тюрмі дуже прикро дні сходять. Читати нема що, листів при собі держати не можна, а писати до родини позволяють лиш один раз на місяць. За кожде вільне слово нас люто переслідують, отже мусимо з конечности сціпити зуби і мовчати. Тут сидять господарі, молоді селянські хлопці і богато нашої інтелігенції. Сидимо, терпимо і не знаємо, як довго прийдеться нам страждати. А може нам судилася тасама доля як нашому Шевченкови?...

Дорогі Стрику! Не маєте поняття, як ми тут бідуємо. Трудно буде так довше видержати! Їсти не дають, дні великі і вкучні, розпука людий береться, а тут нікому з нас не звісно, коли ті наші муки покінчаться. Сидимо і чекаємо з дня на день — може Бог змилується над нашою гіркою долею.

Від голодової смерти ратує нас потрохи наш Український Горожанський Комітет, але він розпоряджає дуже маленькими средствами. Ох, коби то наші люде в Америці відчули і зрозуміли наші невиносимі терпіння! Прошу Вас, дорогі Стрику, повідомить там наші товариства і попросіть людий, аби складали жертви на нашу Галичину. Пішліть навіть сей мій лист до якої української редакції і попросіть, нехай надрукують в газеті. Може хто прочитає мої невеселі слова та змилосердиться над бідними мучениками.

Дорогі Стрику! Не думайте, що я тут сиджу за яку крадіж, або щось подібного. Я сиджу за свої права, за власну українську землю, за те, що служив в українській армії. Лише тепер поробили нас пани злочинцями, убийниками і рабівниками. А чейже то було війско — кождий се знає! Я думаю, що ми таки діждемося свого права, бож сам Бог бачить, що ми терпимо задармо. Чиж се така на світі справедливість?— що?

Пищіть до мене часто і пришліть листового паперу та дещо до читання (може які книжочки українські), бо тут з нудьги дур голови береться. Як можете, то пришліть мені також яке старе убранне, бо у нас така дорожня, що годі чогонебудь докупитися. Або пришліть пару долярів, то я вже якось дам собі раду.

Тут уже за який тиждень будуть жнива. Збіже гарне зародило, але дощі часто перепадають.

Посилаю Вам витинки з часописи „Вперед" (цілої ґазети післати не можу, бо сконфіскують). От читайте, що робиться по наших селах...

ПІД ВИННИЦЕЮ.

(Картина з боїв Українських Січових Стрільців на Великій Україні 1919. р.)

Із споминів старшини У. С. С. **Сев. Осташевського.**

Може мої товариші вже також описували цю боротьбу. Та хоч зміст може бути тойсам, то гадаю, що враження й особисті пригоди все бувають инакші.

Памятаю, як наша команда по відібранню самих некорисних вістей — по таких гарних побідах над Серетом, Стрипою, Золотою Липою — дістала наraз приказ мерщій уступати. Сталося це головно наслідком браку муніції. Наші війска мусіли уступати, перті польсько-французькими переважаючими силами.

Памятаю добре, наче нині, як наш сотник вийшов до стрільців і дріжучим зі зворушення голосом промовив:

„Брати! товариші! Невдачі як мене так і вас не повинні лякати і знеохочувати! Бо маю в Бозі надію, що при вашій хоробрости і при слухняности нашим досвідченим старшинам — побіди наші увільнять таки нашу нещасну країну від наїзника. Тепер станете гордо при боці наших заабручанських братів на Великій Україні! Не знають ще там духа і завзяття наших Галицьких Усусусів! Тож покажемо їм, чим є наша горстка!... Вперед браття! На коні! хай наш клич „Ще не вмерла Україна" гремить і за Збручем! Бог сприяє добрій справі!"

Не забуду цього сумного дня. День 16-го липня 1919. стане в моїй памяти до кінця мого життя. Звиж 100.000 армія подалася за Збруч. Вона складалася тоді з трьох корпусів, корпуси з бриґад, яких було 21. З армією перевезено все державне майно, оцінюване на сотки міліонів. Тисячі підвод, навантажених усяким добром, тягнулися на схід, здавалось в безконечність. За підводами поступали поодинокі бриґади, умучені довгими боями і походами на галицькій землі. Ціла армія потребувала відпочинку, муніції, усунення всяких недостач.

При цьому положенню було прикре ще й тим, що зі заходу перли нас польсько-французькі війска, а зі сходу большевики, які також виперали придніпрянські частини до Збруча. Отже не йшли ми на так конечний відпочинок, а на нові бої з большевиками на Придніпрянській Україні. Отаман Петлюра видав „Маніфест до братів Галичан", де м. и. було сказано, що коли здобудемо Київ коли побємо большевиків, то потім спільними силами відберемо Львів.

І мусіла собі галицька армія пробивати дорогу до золотоверхого Київа. Червоні війска проломили становища придніпрянських війск, що охоронювали район відпочинку галицької армії. Большевики від сторони Ярмолинець відкинули волинську ґрупу під Балин і Дунаївці. Тоді й галицькі частини мусіли вступити у бій.

Дивним дивом галицьке війско-голодне, босе, обідране виявило велику боеву здатність. Всі три галицькі корпуси пішли у бій. Після перших наступів большевики подалися. Це скріпило на дусі галицькі частини. Розмах офензиви довів галицьку армію в три тижні після переходу Збруча до заняття міста Жмеринки. Там здобуто значні запаси, харчі, одежу, сіль, муніцію. Здобуття Жмеринки дня 9. серпня 1919. р. ще більше підняло духа у війску.

Наш I-ший корпус наближався все більше до Винниці. В цьому поході вислав мене сотник з шістьома стрільцями, щоби розглянутися в положенню. Коли ми приїхали на місце, спитав я зараз першого стрічного Жида, що тут чувати. Чи далеко Москалі? Жид заявив, що Москалі уступили аж під Винницю. Та тут у них мешкає якийсь чужий Москаль, має з собою ще двох людей, що дуже похожі на військових. Він усе когось виглядає.

— Покажіть мені цей дім! — кажу.

— Почему не указать? — і показав мені заїзний дім.

Підіхали ми до заїзного дому. Окружив я дім моїми стрільцями, з револьвером в руці входжу до коршми. Тут застав я лише цього Москаля і його одного чоловіка. Другого не було. Певно за вчасу вдалося йому втечи. По переведенню точної ревізії, виявилося, що це висший большевицький офіцир, та що провадив дуже уміло шпіонажу. Заявив я йому, що він арештований. Вернув я до мого сотника з обома арештованими шпіонами. Здав звіт.

Ще тогосамого дня виправив сотник одну сотню. Тут знова стрінули ми нашого Жида. Від його дізналися ми, що третій Москаль уже до коршми зовсім не вертав, але що є певні вістки, що большевики мають підійти більшою силою. Небаром теж мають везти багато муніції до Винниці.

Добрі вісти! Незадовго теж показалися правдивими. Дивувало нас, що большевики такі необережні чи певні себе. Бо, хоч знали добре від шпіонів про нашу силу і рухи, всетаки так необережно висилали відділ з муніцією.

Вислав наш сотник одну сотню, а поперед неї стежі. Ми вже все знали! Небаром вернули наші стежі з доброю новиною, що вози з муніцією їдуть! Підходимо близче, розділившися на два крила. Ось уже й „наші" большевики! Попереду їхав підпрапорщик. Мусів піддатися майже без бою. Всіх ми полонили. Відіслали їх на зади нашої армії, тай дякували їм жартами, що стільки муніції привезли нам.

Над вечір щойно вимашерували ми. Наш висланник від заабручаських Українців казав, що ждав неспокійно нас уже два дни. Говорив, що вислав Жидів на звіди, та що вони найліпші до такої служби. Він уже й має вісти, що на нас іде два повні полки кінноти і то спішним маршем. Один іде з півдня, другий з півночі. Тому вийшов приказ якнайскорше бути готовим до дальшого маршу, щоби знищити пляни большевиків. Рівночасно повідомлено головну команду, щоби була готова в разі потреби післати нам підмогу.

— Завтра, — говорив наш командант — здається матимемо обіцяних гостей перед собою! Але в Бозі надія, побємо їх, здобудемо Винницю, а там підемо на Київ. Яка там сотня козаків, то дурниця! Не буде що бити, бо повтікають!

Та поправді сам сотник не був такий дуже спокійний. Кождої хвилі сподіявся стрічі заповіджених козаків. Тому теж часто висилав мене на стежу, або на зади, щоби точно виконувано його прикази, і допильновувати, щоби обоз не оставав занадто по заду. Тут з нами злучилися українські повстанці.

— Ми постановили йти двома шляхами, — говорив наш сотник до старшини повстанців. — Чи знаєте добре ці сторони.

— Аж до самого Київа і поза Київ знані мені добре ці шляхи.

— Гарно! то ще ліпше будуть втікати большевики.

— За містом Винницею — говорили повстанці — великі ліси, там буде гарно битися, бо можемо добре скритися! Мусимо так іти, щоби дігнати їх там і там справимо їм лазню!

Тимчасом маширували ми яких чотири милі (цілі дві доби!), а про Москалів не було ні чутки.

Задержалися ми в селі. Що треба було, купили в мужиків. В ночи був приказ: „Не палити вогнів! Як найбільша тишина! Коням попустити ремені, але оставити осідланих!" Отже кождої хвилі сподівалися ми приказу: „В похід!"

З цієї обережности нашого сотника, догадувалися ми, що Москалі недалеко. Він був неспокійний, вичікував когось! Ніч була дуже темна.

Нарешті коло півночі зявився післанець, сказав клич і казав себе якнайскорше вести до сотника. Був це вижиданий післанець з вістями.

Пів години пізнійше були ми вже в поході. Знова приказано як найбільшу тишину, заборонено курити.

Починало свитати. Нікому не вільно було задержатися ні хвильку. З новин, які приніс післанець, видно було, що наш сотник вдоволений. Укладав собі якісь пляни, бо з погідним, майже всміхненим лицем мовив:

— Червоних нема! Завтра також будемо свобідно маширувати, не будемо тревожені — не доповів чому? а показалося, що був певний, що знищить їх.

Дальше тягнулося рівне поле з чверть милі близко. Ми виминули його скоро. Щойно за селом було це гарне становище, про котре згадували повстанці.

За полком ішла муніція, обоз, полкова каса. В обозі було багато пшона, круп, солонини. Щойно на кінци йшли санітетські вози.

Наш обоз провадив старшина Слободян. Він мав приказ часто завертати, або натискати на вози, щоби спішилися.

Були ми вже близко Винниці, коли почули кілька вистрілів. Це Москалі заскочили нашого підстаршину Пісочинського, котрий зі стежею загнався таки вже дуже за далеко. Переплатив він свою відвагу життєм. Але боронився по геройськи. З цілої стежі вернули тільки два стрільці. Але і большевиків згинуло!

Отже неприятель був уже нам на карку. Виявилося, що ці два полки заходили нам дорогу з заду. Розложилися ми фронтом до гостинця, котрим могли надійти большевики. Решта кінноти і піхоти сховалася в засідці тай чатувала. Коли розібємо їх на гостинці, то решта їх пропаде в засідці.

(Далі буде).

В КОЖДІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИННА НАХОДИТИСЬ ЧАСОПИСЬ „СВОБОДА".

ОГЛЯД ПРЕСИ.

„Нова Реформа" про справу Східної Галичини.

Краківська „Нова Реформа" з 25. ц. м. в вступній статті обговорює звісну вже нашим читачам інтерпеляцію льорда Сесіля в англійській палаті громад та відповідь Льойда Джорджа. Навівши дословно питання Сесіля і відповіди Ллойда Джорджа згадана газета стверджує, що ці питання і відповіди лишній раз пригадують кому треба, що англійська політика зовсім не зложила справи Східної Галичини до актів, та що уряд Великої Британії уважає, що ця справа лежить в сфері його компетенції.

„Нова Реформа" жалує, що мимо того, що вже два роки минуло від оружної окупації Східної Галичини досі так зі сторони польського уряду, як і зі сторони польських партій, не зроблено ані одного кроку, не кинено ані одної розумної думки в напрямі розумного і корисного для Польщі вирішення сеї справи.

„Найвідповіднійшою хвилею для цього був — пише „Н. Р." — час безпосередно по заняттю Сх. Галичини польською армією. Тоді Польща повинна була памятати, що великодушність є найбільшою мудрістю побідника, котрий повинен знати, що добича багнетів як що має бути тревала, мусить бути здобувана другий раз розумом і серцем".

Моменти цей минув безповоротно.

Другий раз траплялася така нагода в часі походу в маю 1920 року на Київ з армією У. Н. Р.

„Вже не тільки висші і труднійші до скорого зрозуміння політичні рації але здоровий простий розум казав, що коли йдеться на війну для будови незалежної України у сусіда, то рівночасно треба щось також зробити з власною Україною... І цю нагоду змарновано... Київську виправу не тільки Українці, але і закордонні сфери зрозуміли як вибух польського імперіялізму. Бо колиб було инакше — розумували ці круги — то Поляки ідучи будувати Україну над Дніпром були би чейже, як що вже не перед тим, то принайменше рівночасно, зробили щось для упорядкования польсько-українських відносин над Дністром.

Нагоди ці минули і запанував спокій. Ніхто з керуючих чинників Польщі не мав відваги виступити в українській справі з якоюсь програмою, котра надавалася би до дискусії... Всі боялися закиду непатріотичности і мовчали".

„Нова Реформа" зібралася на відвагу, бо як пише — „чим менше говорити мемо про українську справу в Варшаві, тим частійше буде про неї говорено в Льондоні і деинде. А постараються о це вже хотяйби численні українські експозитури за кордоном. Аж одного дня пукне бомба і тоді щойно буде повно крику і нарікань".

„А справа представляється зовсім просто. Одинокий спосіб замкнення державам коаліції доступу до східногалицької справи, є поставити їх перед доконаний факт не військової окупації, але — реальної угоди з українською більшістю тамошного населення. Тільки тоді, коли зможемо виказатися актом такої угоди перед сьвітом держави коаліції стратять правну і річеву основу займатися тою справою і періодично пригадувати, що вона до них належить. Але ця угода мусить бути очевидно реальна і тревала. Не можуть це бути жадні епізодичні декларації — а' la декларація Андрія Лівицького з 2-го грудня 1919 і варшавська умова з 22 квітня з 22 квітня з Петлюрою. — прим. Ред), бо ті можуть бути тільки темою для телеграм „Пать" до внутрішнього ужитку. Така угода мусить коштувати і то навіть дуже богато. (Цікаво чи на думку „Н. Р." видатки на „Обнову", „Рідний край" вистарчать? А може вона дочислить до цього також всі видатки на удержування шпіонів і провокаторів у Сх. Галичині та видатки на удержання всіх інтернованих та арештованих Українців в польських тюрмах та таборах. — прим. Ред.) Але на це нема ніякої ради. Справа стоїть так що або ми самі полагодимо її з Українцями, або скорше чи пізніще приступлять до її полагодження другі, а тоді шанси полагодження цеї справи корисно для Польщі будуть богато менші".

Для нас справа так само ясна, як і для „Нов. Реформи".

Поляки в критичній хвили все стараються зі справи Східної Галичини зробити домашню справу Польщі і перенести її з міжнародњого ринку на базар у Львові або у Варшаві.

СПРАВА РЕПАТРІЯЦІЇ.

Завідуючий відділом по репатріяції полонених і збігців Домбровскі мав розмову з кореспондентом „Ржечпосполітої" і дав йому такі інформації:

Від квітня по нинішний день мішана комісія вислала з Польщі в Росію і на Україну: полонених 37.378 і 2.487 інтернованих. Мішана комісія в Москві вислала до Польщі 20.844 полонених і 52.191 інтернованих.

Загальне число большевицьких полонених в Польщі виносить 80.000, інтернованих 30.000 і кількасот підданих Росії, що висказали бажання вернути домів.

В Росії і на Україні є около 40.000 полонених і пів міліона Поляків.

Домбровскі приготовляє доклад про репатріяцію для міністра Скірмунта.

ЖИДИ МАСОВО ЕМІГРУЮТЬ З РОСІЇ.

Берлінські ґазети доносять, що тисячі російських Жидів переходять границі Естонії Литви і Польщі. Богато з них відбуває дороги під протекцією високих советських урядників.

Панує загальне переконанне, що Жиди тому втікають з Росії, що побоюються скорого упадку совєтського правительства, в якім то случаю легко можуть в Росії вибухнути жидівські погроми.

Богато Жидів втікає також перед голодом, який вже всім починає доскулювати.

По поводу масової еміґрації російських Жидів до Польщі, варшавська часопись „Ґазета Поранна пише:

Ми довідалися, що рада міністрів порішила приняти маси російського жидівства, що до нас втікає.

Тій вісти прямо не хочеться вірити.

Може правительство Вітоса схоче близше поінформувати про сю справу публичну опінію, бо в цілім краю панує сильне занепокоєння.

Тому, що інтерпеляція ґазет не побудила правительства до відповіди, може-б в сю справу вглянув сойм — бо є фактом, що тисячі Жидів найливають з Росії та осідають в Польщі без ніяких перешкод.

Нема то, як польська „ґосціннось".

ПОЛІТИКА ЧЕХОСЛОВАЧЧИНИ.

„Праґер Абендблат" обговорючи політику Чехословаччини пише: Чеська дипльоматія має ясну ціль: Неґайне усунення всяких спорів з сусідними державами, усунення всякої небезпеки оружних конфліктів і підпирання мирової продукції. Чеський уряд надіється, що така політика доведе чесько-словацьку республику в короткім часі до незвичайного розцвіту.

Згаданий денник пише, що зїзд президента Масарика з президентом Австрії Гайнішем має на меті навязання тісних взаємин поміж Чехословаччиною і Австрією.

ПЕРЕПИСКА РЕДАКЦІЇ.

Микола Турчин, Йонкерс, Н. Й. — Ваш витинок, дістали. Зужиємо.

К. А. Стоцький, Шікаго. — Ваше повідомленнє дістали і помістимо, як лише назбираєсь їх більше.

ОГОЛОШЕННЄ.

Всі ті особи, котрі мали щонебудь до діла з Immigrant Aid Company, Inc., New York, N. Y., нехай безпроволочно зголосяться на адресу: 525 E. 5th Street, New York City, 4 floor, front, Room 15, по год. 5-тій попол.

СТАРОКРАЄВІ ПОСМЕРТНІ ВІСТИ.

О. Тома Дуткевич, парох Цішок, повіт Золочів, основатель, перший і довголітний голова та почесний член Краєвого Товариства господарського „Сільський Господар", основатель і член многих просвітно-культурних і економічних українських організацій та інституцій, многозаслужений подвижник економічного відродження нашого народа, помер в Цішках дня 15. липня с. р. в 75-ім році життя і 40-вім році священства.

Ділячись сею сумною вісткою з загалом своїх членів, Головна Рада Краєвого Тов-а господарського „Сільський Господар" у Львові висказує свій глубокий жаль по так великій втраті, яку понесло Товариство через смерть визначного робітника, яким був бл. п. о. Тома Дуткевич в ріжних царинах нашого економічного та просвітного життя.

З осібна невіджалувану втрату через смерть бл. п. о. Т. Дуткевича почисть українське хліборобське населення золочівського повіта, для якого добра богато жертвував покійний своїх мозольних трудів, організуючи в поодиноких громадах просвітно-культурні та економічні інституції і старяючись при всякій нагоді й ріжними способами, як личні поїздки з поученнями та порадами, відчити, виклади, практичні демонстрації, господарські і просвітні віча, сходини, то що, о поширення серед сільського населення господарської освіти та о піднесення культурного рівня наших селянських мас.

По бл. п. о. Дуткевичеви остала вдова і кількох синів. Один з синів п. Богдан Дуткевич, бувший співробітник „Свободи", перебуває в Ню Йорку.

ҐЕАТРАЛЬНІ ПРЕДСТАВЛЕННЯ

В сій рубриці містимо оголошення театральних представлень, концертів забав, не подаючи у них точок програми, імен осіб беручих участь і бездовших поклинів).

Ціна одної стрічки 10 центів.

ELIZABETH, N. J.

Бр. св. Володимира, відділ 65 У. Н. Союза устроює ПЕРШИЙ ВЕЛИКИЙ ПІКНІК на 28. серпня с. р. в Park Lane і Fay Ave., Elizabeth, N. J., межи Елізабет а Лінден, в поблизу моста при пенсильванійській трецї. Там буде грати прекрасна Українська Банда під проводом учит. музика П. Едельмана. Повідомляється тих, котрі хочуть їхати джітнею з Елізабетпорт, що коли прийдете на гору міста, то возьміть собі Лінден джітні і скажіть, щоби Вас висадили на Парк Лейн; там легко найдете, а хто не схоче їхати, то ідіть просто Washington Ave. аж на місце а там буде Комітет очікувати.

За забаву ручить господар пікніку і Уряд Братства.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ.

Оголошення женитьби не приймається. — За оголошення пошукувань платиться 10 центів за стрічку (5 слів) за одно поміщення, за більше разів даєсь відповідний опуст. Дворазове оголошення в 5 стрічок $1.00.

Пошукую свого товарища **ІВАНА ВИЛЬНИКА** в дуже важній справі. Хтоби про него знав, або він сам, зволить написати до: NICHOLAS MUCHAIR, 1105 Branch Ave., Cleveland, Ohio. 94-97

Пошукую п. Володимира Коваля з Синевідська вижного і п. Николу Тимчишина з Бродок коло Львова. ВАСИЛЬ ХОМИЦЬКИЙ, студ. фільос, Praha III, ul. Pod Letnou 128 (Strakova Akademie), Czechoslovakia, Europe. 96-97

Пошукую свого шваґра **МИХАЙЛА ГОНЧАР**, з Орлова, шариської столиці. Хтоби знав про него або він сам, нехай зголоситься до: MIKOLA SMANKO, A. to K. 7, General Delivery, Indianapolis, Ind. 96-97

Пошукую свою сестру **АННУ НЕЗНАНУ**, з села Носів, повіт Підгайці, Гал. Перебувала перед війною в Ню Йорку а вийшла заміж за Росіянина. Тепер має перебувати в Клівеленд, О. Хто знавби про її адресу, дістане за поданне її $5.00 нагороди, або вона сама нехай зголоситься на адресу: STANISLAW NEZNANY, Box 90, Youngsville, Pa. 97

Пошукую брата стриечного **ВАСИЛЯ СМОЖАНИК.** Я син Тимка. Хтоби знав про него, або він сам, нехай зголоситься до: DANYLO SMOZANYK, 1 to z. 8, General Delivery, Indianapolis, Ind. 97

Пошукую брата стриечного **НИКОЛИ КОШІЛЯ**, котрий має находитись в стейтах Америки або в Канаді. Я є син Якова і Анни. Хтоби знав про него або він сам, нехай зголоситься до: WASYL KOSZIL, 1 to z. 8, General Delivery, Indianapolis, Ind. 97

Бр. св. Івана Хрестителя, відділ 230 У. Н. Союза в Йонгставн, Огайо пошукує члена сего відділу **МИРОНА ДРАҐАН** і взивається його, щоби зголосився до секретаря бр. св. Ів. Хрестителя до чотирнайцять днів у важній справі на адресу: JOHN HARMYCZ, 551 Cypress St., Youngstown, Ohio. 97-98

ПОТРЕБА агентів до розпродажи фарм. Голоситись: NYCZAJ, Box 56 Staffordville, Conn. 97-99

ПОТРЕБА 10 молодих інтелігентних українських дівчат або жінок для роботи бюра детективів. Наука даром. Голоситись: WM. LAZAREK, manager of Cunningham Detective Bureau 14 Court St., Brooklyn, N. Y., 4th fl. Room 405. 96-97

НА ПРОДАЖ — 97 АКРІВ ЗЕМЛІ З ЛІСОМ

в місті Woodbine, N. J., Cape May County, по 12 долярів за акер, 15 минут ходу від міста, в місті є 6 фабрик. Голоситись устно або писемно до: 95-

T. J. HRYCEY & CO.,

329 So. Fourth St., Philadelphia, Pa.

УНІВЕРСАЛ ІНДУСТРІЯЛ ДІСТРІБЮТІНҐ КОМПАНИ повідомляє всіх Родимців, що її офіса перенесено з під 32 E. 14-ої улиці на Бродвей, 1416 Ню Йорк Сіти (Рум 513). Потребуємо ще 12 Сейлсманів. Платня від $25 більше тижнево. Голоситься на тут подану нову адресу: 1416 Broadway New York City. 79-202

МЕБЛІ НА ПРОДАЖ, враз з піяно, тано, з причини виїзду. Голоситись між 7-ою а 8-ою годиною вечер до: ALEX STANISLAWEK, 3250 W. Division St., Chicago, Ill. 95-97

ХТО З ОО. СВЯЩЕНИКІВ хотівби занятися переложенням Історії Нового Завіта або Життя Ісуса Христа (з 1000 ілюстраціями), з англійської мови на українську, книжку одобрену кат. церковною властею, а також Старий Завіт з 2000 ілюстр., оброблений після св. Євангелія, зволить ласкаво порозумітися з підписаним. Друк тих книжок перейме Тов. „Просвіта" у Львові а наклад попре фінансово підписаний. Адреса: ALEX CHABAN 2425 Perot Street, Philadelphia, Pa. 97-98

В КОЖДІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИННА НАХОДИТИСЬ ЧАСОПИСЬ „СВОБОДА".

БОГАТІ ФАРМИ ЗА ТАНІ ГРОШІ.

Фарма 112 акрів, дім на 9 кімнат, 11 коров, 2 коні, 250 курий, 10 гусий ціла машинерія і вози, одна миля від міста. Ціна $3.900, готівки $1900

Фарма 235 акрів, дім на 14 кімнат, 19 коров, 3 ялівки, 1 бугай, 3 коні, 300 курий; вся фармерська машинерія і вози. Ціна $6.000, готівки $3.000.

Голоситись до: 94-99

PISARKO & POKUTNY,

406 E. 5th Street, New York, N. Y.

ЗНАМЕНИТІ ФАРМИ.

1) Фарма 145 акрів, орної землі 90 акрів, решта ліс і пасовиско, 19 акрів збіжа, 2 акри картофель, решта трава і сіно. Дім на 10 кімнат, 8 коров, 2 коні і упряж. Стадо курий, 1 сівник, 1 ваєць, 1 культиватор, 1 окопивач, 1 косярка, 1 граблі, 25,000 грубих здорових дерев в лісі. Всяка машинерія груба і дрібна. З цілим збором і інвентаром. Домові річи також на продаж. Забудованнє велике і добре. 3 милі від міста. Ціна $3500, вплати $1800

2) Фарма 110 акрів, в тім 98 орної землі, решта ліс, 28 акрів збіжа, 5½ акрів картофель, 4 акрів корни, 9 під траву, 5 акрів татарки, 2 акри жита, решта трава. Дім на 7 кімнат, 4 корови, 2 коні, 120 курий старих і стадо молодих, 1 інджай, 1 сівник, 1 ваєць, 3 культиватори, 2 машини до корни, 1 окопивач, 1 косярка, 1 граблярка. З цілим збором і інвентарем. Продає з причини виїзду до краю. Фарми в стейтах Ню Йорку і в Ню Джерзи Ціна $4500, вплати $2000. Пишіть до:

F. KOSINSKI I M. STROM,

127 Elizabeth Ave., Elizabeth, N. J.

Телефон: Elizabeth 4418. 94-200

ФАРМИ В СТЕЙТІ НЮ ЙОРК.

Продам фарму 120 акрів, 90 акрів під плугом, 10 акрів грубого ліса, решта пасовиско, 4 милі від Ютіка; хата мурована о 10 кімнатах, стайня дуже добра з цементовою підлогою, шопа на знаряди рільничі, курник і хлів, красний сад при хаті; на фармі находиться 18 коров, 2 добрі коні, 2 ялівки, 2 безроги, стадо курий, упряжі і знаряди рільничі; 40 тон сіна в шопі, овес і пшениця вже покошені, корна 5 акрів і барабольі на поли; школа на фармі, земля рівна і урожайна. Фарма продається з причини слабого здоровя; всьо за $10.000, вплати потреба $4.000, решта на довгі роки до виплати. — Родимці, коли Ви шукаєте за добрими фармами, то купуйте пишіть на адресу фармера: 96-200

JOSEPH KOZLOWSKY,

1030 Bleeker St., Utica, N. Y.

ФАРМА НА ПРОДАЖ — 152 акрів, 65 ораної рівної землі, 87 доброго ліса, новий на 10 кімнат дім і всі други будинки, вся машинерія, також 7 коров, 2 великі коні, 2 безроги, 50 курий, добрий сад 2 милі від міста і зелізничої стації. Ціна $6.200, вплата $3.000. Сю фарму продаєсь з причини відїзду до краю. MARYJA NAJ, R. D. 4, Box 117, Norwich, Conn. 97-02

ПРОДАЄТЬСЯ ФАРМА 148 акрів, чисте поле без каміння, грубий ліс через пасовиско перепливає вода. Овочеві дерева, фарма при дорозі, школа на фармі, добрі будинки, 11 коров, 3 ялівки, 2 річні, 1 бик, пара добрих коний, кури і фармерські знаряди. Околиця заселена нашими людьми. Ціна $6.000, вплати $1.500 а решта на догідні сплати або половину молока. — JOHN SENCHYNA, R. F. D. 3, Remsen, N. Y. 97-98